

Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.

Tematické okruhy ke státní magisterské zkoušce

KLINICKÁ PSYCHOLOGIE

NMgr. studijní program Psychologie

1.

a) Prehistorie a vznik klinické psychologie (její filosofické a kulturní kořeny). Modely zdraví a nemoci od starověku po současnost; pojetí normality, hnutí „antipsychiatrie“. Současné klasifikační diagnostické systémy (MKN 10, DSM V.).

b) Poruchy vnímání (příčiny; rozdělení poruch vnímání; iluze, halucinace, psychosenzorické poruchy, gnostické poruchy; vyšetření poruch vnímání)

2.

a) Klinická psychologie jako samostatný vědní obor. Předmět klinické psychologie, postavení v systému psychologických věd, užší specializace k. p (psychopatologie, psychodiagnostika, psychoterapie, rehabilitace, reedukace, patopsychologie, psychosomatika, neuropsychologie, psychologická sexuologie, psychologie zdraví).

b) Poruchy emotivity (efektivita a emotivita; rysy emocí; projevy emocí; rozdělení emocí; poruchy vyšších citů; afekty a nálady; poruchy struktury emocí; vyšetření emocí)

3.

a) Etiologie psychických, behaviorálních a psychosomatických onemocnění: biologické, psychogenní a sociokulturní faktory.

b) Poruchy pozornosti (vlastnosti pozornosti; hyper-, hypo-, para-, aprosexie; výskyt a zjišťování poruch pozornosti) a poruchy paměti (fáze paměti; poruchy paměti; vyšetření paměti).

4.

a) Vývojové aspekty psychických, behaviorálních a psychosomatických onemocnění (vývojové hledisko v klinické psychologii – modely a příspěvky Freudovy, Eriksonovy, Mahlerové, Bowlbyho, Spitze, Winnicotta a Piageta).

b) Poruchy myšlení (asociace vs. logické úkony; poruchy formy, struktury a obsahu myšlení-bludy) a intelektu (intelligenční kvocient a vyšetření inteligence; poruchy intelektu)

5.

a) Vztah a komunikace mezi psychologem (zdravotníkem) a pacientem (nemocným): vztahové fenomény (přenos a protipřenos, role, očekávání, koluze). Komunikace s pacientem a jeho blízkými z pohledu klinické psychologie, objektivní a subjektivní faktory v práci klinického psychologa.

b) Poruchy volního jednání (poruchy vůle; poruchy cíleného jednání, pseudodemence, poruchy psychomotoriky) a pudů (dělení pudů a jejich poruchy).

6.

- a) Psychodiagnostika v práci klinického psychologa. Základní testové metody v klinicko-psychologické praxi a znalost principu jejich fungování a přiměřenost výběru (dle problematiky a osobnosti pacienta).
- b) Poruchy vědomí (charakteristiky/funkce vědomí; orientace/stav vědomí; nevědomé procesy; kvantitativní a kvalitativní poruchy vědomí).

7.

- a) Kvantitativní a kvalitativní přístupy v klinicko-psychologickém výzkumu, jejich základní charakteristiky, výhody a omezení. Reliabilita, validita a objektivita výzkumu.
- b) Klinické psychodiagnostické metody (pozorování, rozhovor, anamnéza, analýza spontánních produktů). Rozhovor.

8.

- a) Etika v práci klinického psychologa (v diagnostice, psychoterapii, výzkumu). Etické zásady APA, EAP či EFPA, etický kodex AKP. Systém vzdělávání a legislativní ukotvení klinické psychologie jako součást eticky vykonávané praxe.
- b) Klinicko-psychologické vyšetření. Orientační a diferenciální diagnostika (základní metody, specifika věku, diagnostického okruhu). Zpráva, nález, posudek (základní parametry). Reverz.

9.

- a) Psychoterapie: zrození psychoterapie, základní vymezení. Vztah, proces a změna. Formy a prostředky psychoterapie, obecné a specifické účinné faktory. Výzkum v psychoterapii (pro a proti).
- b) Organické duševní poruchy, symptomatické poruchy (základní rozdělení, hl. klinické znaky, diagnostika, možnosti léčby).

10.

- a) Psychoanalýza a psychodynamické přístupy
- b) Poruchy schizofrenního okruhu (základní rozdělení, hl. klinické znaky, diagnostika, možnosti léčby)

11.

- a) Behaviorismus, kognitivní terapie a kognitivně behaviorální terapie
- b) Afektivní poruchy (základní rozdělení, hl. klinické znaky, diagnostika, možnosti léčby)

12.

- a) Humanistická, existenciální a antropologická psychoterapie
- b) Úzkostné (neurotické) poruchy, poruchy související se stresem, somatoformní poruchy, poruchy příjmu potravy, poruchy spánku (diagnostika, možnosti léčby).

13.

- a) Terapie rodinná (systémová), komunikační, systemická.
- b) Poruchy psychického vývoje, specifické poruchy učení a chování. Mentální retardace (diagnostika, možnosti léčby/ovlivnění).

14.

- a) Eklektické a integrativní přístupy. Některé nové přístupy v psychoterapii (holotropní dýchání, satiterapie, narativní terapie – uveďte ty, které znáte)
- b) Poruchy osobnosti a chování u dospělých (základní typy, hl. klinické příznaky, diagnostika, možnosti léčby).

15.

- a) Psychoterapie individuální, párová, rodinná, skupinová a komunitní. Skupinová dynamika, normy, role, chování. Fáze vývoje skupiny.
- b) Duševní poruchy vyvolané účinkem psychoaktivních látek (základní rozdělení, možnosti léčby)

16.

- a) Základy psychofarmakologie.
- b) Speciální metody psychoterapie – psychodrama, psychogymnastika, arteterapie, muzikoterapie, hypnóza, relaxační a imaginativní techniky.

17.

- a) Psychosomatika. Teorie a základní psychosomatické modely, základní typy psychosomatických onemocnění (kardiovaskulární, kožní, gastrointestinální, respirační, gynekologická).
- b) Specifika klinicko-psychologické práce při práci s dětmi a mládeží; specifika práce s osobami vyššího věku

18.

- a) Behaviorální medicína, neuropsych imunologie, psychologie zdraví. Činitelé udržující a podporující zdraví.
- b) Neuropsychologie – teoretická východiska. Poruchy vyšších psychických (agnózie), motorických (apraxie) a řečových funkcí (afázie). Příčiny poruch, klinické příznaky, hlavní diagnostické metody, možnosti léčby/rehabilitace.

19.

- a) Patopsychologie. Mentální, sluchové, zrakové, tělesné či řečové postižení a jejich psychologické osobitosti.
- b) Poruchy psychosexuálního vývoje a psychologická sexuologie (historie postoje k sexualitě; předmět sexuologie; pohlavní identita, sexuální orientace a sexuální chování; sexuální normy a psychopatologie; sexuální dysfunkce a deviace (parafilie) a jejich psychodiagnostika.

20.

- a) Bolest a utrpení, únava, trauma, krize, umírání a smrt. Psychologická péče o vážně nemocné a hospitalizované pacienty, práce s příbuznými. Problematika sebevraždy, eutanazie či trestných činů.
- b) Náplň a specifika práce klinického psychologa a její úskalí (syndrom vyhoření, syndrom pomocníka). Postavení klinického psychologa v systému zdravotní péče – spolupráce s lékaři a kolegy jiných odborností, týmová spolupráce, psychologická prevence a poradenství.

Základní literatura:

AKP. Webové stránky AKP (www.akpcr.cz).

Baštecká, B., Mach, J. (2015). Klinická psychologie. Praha: Portál.

Baštecká, B., Goldmann, P. (2009). Základy klinické psychologie. Praha: Portál.

Danzer, G. (ed.). Psychosomatika. Praha. Portál, 2010.

Heretik, A., Heretik, A. Jr. (2007). Klinická psychológia. Nové Zámky: Psychoprof.

Höschl, C., Libiger, J., Švestka, J. (2004) Psychiatrie. Praha: Tigis.

Kratochvíl, S. (2009). Manželská a párová terapie. Praha: Portál.

Kratochvíl, S. (2009). Skupinová psychoterapie v praxi. Praha: Galén.

Kratochvíl, S. (2012; 2017). Základy psychoterapie (5. nebo 6. vyd.). Praha: Portál.

Křivohlavý, J. (2002). Psychologie nemoci. Praha: Grada.

Křivohlavý, J. (2009). Psychologie zdraví. Praha: Portál.

Plante, T.G. (2001). Současná klinická psychologie. Praha: Grada

Raudenská, J., Javůrková, A. Lékařská psychologie ve zdravotnictví. Praha: Grada, 2011.

Růžička, J. (ed.). Psychosomatický přístup k člověku. Praha: Triton, 2006.

Říčan P., Krejčířová, D. a kol. (2006). Dětská klinická psychologie. Praha: Grada

Svoboda, M., (ed.), P. Humpolíček a V. Šnorek. (2013) .Psychodiagnostika dospělých. Praha: Portál.

Svoboda, M. (ed.), D. Krejčířová a M. Vágnerová. (2021). Psychodiagnostika dětí a dospívajících. Praha: Portál.

Vymětal, J. (2003). Lékařská psychologie. Praha: Portál.

WHO. (2022). Poruchy duševní a poruchy chování. MKN-10 2022. Dostupné na:
<https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/F00-F99>

WHO. (2023). 11. revize Mezinárodní klasifikace nemocí (MKN-11). Dostupné na / přes:
<https://www.uzis.cz/ext/mkn-11-nahled/#ct>